

ISSN 2544-8935

REDAKCJA
tel. 662 061 331**RYPIN**Ulica Sadowa
jak nowa

str. 2

WYWIADJestem bardzo
wdzięczna,
że dostałam szansę

str. 3

GMINA RYPINW Sadłowie uczcili
niepodległość

str. 5

RYPINNajlepsza gęsina
z Rypina!

str. 6

CZWARTEK
16 LISTOPADA 2023

ISSN: 2544-8935

2,99 zł
w tym 5% VAT

nr 46/2023 (427)

CRY**TYGODNIK REGIONU RYPIŃSKIEGO****To już pewne!
Będzie Lidl****RYPIN** ▶ Dla wszystkich, którzy lubią robić zakupy w Lidlu, mamy dobrą wiadomość. Obiekt popularnej sieci ma wreszcie stanąć w Rypinie. Będzie się mieścić przy ulicy Piłsudskiego

Informacje o planowanej w naszym mieście inwestycji potwierdziło nam biuro prasowe Lidla.

– Chcielibyśmy poinformować, iż sieć sprzedaży Lidl Polska liczy w tej chwili ponad 850 sklepów ulokowanych na terenie całego kraju. Otwieramy kilkadziesiąt sklepów rocznie i takie tempo ekspansji planujemy utrzymać, rozwijając

się w sposób organiczny. Aby wyjść naprzeciw oczekiwaniom naszych klientów, planujemy budowę sklepu w Rypinie, przy ul. Piłsudskiego. Termin realizacji nie jest jeszcze określony – czytamy w mailu przesłanym do naszej redakcji.

Pośrednio udział w sprawie ma miejski samorząd, który od lat skutecznie zachęca podmioty zewnętrzne do inwestowania

w Rypinie.

– Cieszę się, że nieustannie zwiększamy konkurencyjność w handlu w naszym mieście. W ostatnich latach w Rypinie powstała Galeria „Młyn” oraz przyciągnęliśmy sieć Netto i Bricomarche, a także inne, mniejsze sieci handlowe. Wspólnie z Radą Miasta Rypin przygotowaliśmy również plany miejscowe, by mogły powstawać kolejne nowe inwestycje. W efekcie po wyburzonym starym budynku szpitala lada moment rozpocznie się rozbudowa pięknej galerii „Młyn” oraz co ważne, właścicielem działki w naszym mieście został tak bardzo oczekiwany przez mieszkańców Lidl – mówi burmistrz Rypina Paweł Grzybowski.

Lidl Polska otrzymał już wszelkie niezbędne pozwolenia na budowę nowego sklepu. Teraz nie pozostaje mieszkańcom nic innego, jak oczekiwać i kibicować, by jak najszybciej wbito pierwszą łopatę pod inwestycję.

(AdWo)

fot. ilustracyjne

Gmina Rypin**Pobudują nowe
skwery i drogi**

Trwają prace przy budowie skwerów w Starorypinie Prywatnym, w ramach zadania pn. „Rewitalizacja zdegradowanych obszarów po byłych PGR-ach”, które wykonuje firma „JUNIPERUS” Projektowanie i Urządzanie Ogrodów z siedzibą w Sokołowie koło Golu-bia-Dobrzynia.

W ramach rewitalizacji terenów popegeerowskich powstaną dwa skwery w tej miejscowości. Jeden na boisku za świetlicą wiejską, drugi obok osiedla domów wielorodzinnych, na których zamontowane zostaną urządzenia placu zabaw, altany, elementy gier plenerowych, a także oświetlenie. Całości dopełnią nowo posadzone drzewa, krzewy i roślinność ozdobna. Obok skweru przy świetlicy powstanie również boisko wielofunkcyjne.

Ponadto zostanie przebudowana droga wewnętrzna w kierunku świetlicy, zaś droga w kierunku ujęcia wody zostanie utwardzona. Wzdłuż drogi gminnej, pomiędzy osiedlem do-

mów wielorodzinnych, a drogą do świetlicy, powstanie chodnik wraz z oświetleniem.

Równoległe z budową skwerów i rewitalizacją terenów popegeerowskich w Starorypinie Prywatnym trwa przebudowa dróg wewnętrznych na osiedlu domów wielorodzinnych w Balinie.

Koszt wykonania robót w Starorypinie Prywatnym i w Balinie wyniesie 3.000.000,00 zł, i zostanie sfinansowany ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych oraz budżetu Gminy Rypin. Zakończenie wszystkich robót nastąpi w styczniu 2024 roku.

(ak), fot. nadesłane

Ulica Sadowa jak nowa

RYPIN ▶ Zakończyła się przebudowa i rozbudowa długo oczekiwanej przez mieszkańców ulicy Sadowej

O realizację tej inwestycji zabiegali mieszkańcy, burmistrz Rypina Paweł Grzybowski oraz radni Rady Miasta Rypin na czele z radnym Tomaszem Szczęsnym. „Zielone światło” na wykonanie zadania dało dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w wysokości ponad 1,7 mln złotych. Jeszcze przed rozpoczęciem robót budowlanych Przedsiębiorstwo Komunalne „KOMES” otrzymało z dotacji miejskiej kwotę 650 tys. zł na rozbudowę kanalizacji sanitarnej ulicy Sadowej, co umożliwiło rozpoczęcie

głównych prac drogowych.

Roboty budowlane objęły odcinek drogi o długości 0,6 km od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 563 Rypin-Mława (ul. Mławska) do działki nr 1325/1. Wykonano pieszko-jezdnio o szerokości 6 m z kostki brukowej betonowej, z obustronnymi wzmocnionymi pobocznymi, odcinkami rowów odwadniających, oświetleniem ulicznym i kanałem technologicznym telekomunikacyjnym. Przebudowano również nieutwardzone zjazdy indywidualne na drogi wewnętrzne i bezpośrednio na

posesje. Wykonawcą zadania była Firma Produkcja Usługi Handel „DAR-POL”. Wartość brutto zadania wyniosła ponad 2,2 mln złotych.

– Nie zwalniamy tempa, jeśli chodzi o zadania drogowe w naszym mieście. Co roku oddajemy kolejne ważne i oczekiwane inwestycje, które poprawiają bezpieczeństwo i komfort podróżowania naszych mieszkańców – komentuje burmistrz Rypina Paweł Grzybowski.

(ak), fot. nadesłane

Rypin

Pomóżmy w walce z chorobą!

Uczeń Szkoły Podstawowej nr 3 im. Jana Pawła II Fabian Bogdański choruje na ostrą białaczkę limfoblastyczną. Wszyscy możemy mu pomóc.

Kiermasz słodkości z okazji Światowego Dnia Tabliczki Mnożenia dla Fabiana!

Fabian Bogdański z klasy 4C choruje na ostrą białaczkę limfoblastyczną. Potrzebne jest wsparcie finansowe, na dojazd na chemioterapię i leki.

Uczniowie klasy 4C i 8A oraz ich rodzice przygotują słodkości, które będzie można kupić dnia 17.11.2023r. w szkole.

Zapraszamy do udziału w akcji społeczność szkolną i mieszkańców naszego miasta.

Organizatorzy:
wychowawczyni klasy 8A p. K. Sroka
wychowawca klasy 4C p. M. Murawski

W walce z chorobą chłopca wspiera szkolna społeczność, organizując kiermasz słodkości połączony ze Światowym Dniem Tabliczki Mnożenia. Będzie moż-

na kupić coś słodkiego, a zebrane pieniądze trafią do Fabiana. Zapraszamy do akcji społeczność szkolną i mieszkańców Rypina. Akcja odbędzie się w piątek 17 li-

stopada. Organizatorami wydarzenia są wychowawczyni klasy 8A p. K. Sroka i wychowawca klasy 4C p. M. Murawski.

(ak), fot. nadesłane

Rypin

Laptopy dla czwartoklasistów

Uczniowie klas czwartych miejskich szkół podstawowych otrzymali laptopy z rządowego programu „Laptop dla ucznia”.

W przekazaniu nowego sprzętu dla uczniów klas czwartych udział wzięli burmistrz Rypina Paweł Grzybowski, a także dyrektorzy szkół: Barbara Górecka (dyrektor Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 1) oraz Małgorzata Kuźmińska (dyrektor Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 2). Otrzymane laptopy będą towarzyszyć uczniom w kolejnych etapach edukacji. To nie tylko krok w kierunku cyfryzacji, ale także inwestycja w przyszłość młodego pokolenia.

Realizowany przez Ministerstwo Cyfryzacji program „Laptop dla ucznia” zakłada, że każdy uczeń IV klasy szkoły podstawowej w Pol-

sce otrzyma na własność bezpłatny laptop. Sprzęt może być wykorzystany do nauki, rozwoju kompetencji cyfrowych oraz talentów i zainteresowań.

Warto przypomnieć, że w ubiegłym roku nasze miasto otrzymało również dofinansowanie w wysokości ponad 552 tys. zł w ramach programu „Wsparcie dzieci z rodzin pęgerowskich w rozwoju cyfrowym - Granty PPGR”. Zakupiono 161 nowych laptopów wraz z niezbędnym oprogramowaniem. Była to kolejna forma wsparcia dzieci i młodzieży, pozwalająca na wyrównanie szans edukacyjnych.

(ak), fot. nadesłane

Rypin

Z wizytą w urzędzie

W minionym tygodniu Urząd Miasta Rypin odwiedzili podopieczni Warsztatu Terapii Zajęciowej „Nadzieja” w Rypinie.

Goście uzyskali podstawowe informacje o funkcjonowaniu urzędu, zwiedzili salę, w której odbywają się m.in. posiedzenia Rady Miasta Rypin oraz salę słubów. Podopiecznych „Nadziei”

oprowadził po urzędzie sekretarz miasta Sławomir Kryszczuk. Zwieńczeniem wizyty było spotkanie i rozmowa z burmistrzem Rypina Pawłem Grzybowskim.

(ak), fot. nadesłane

Jestem bardzo wdzięczna, że dostałam szansę

WYWIAD ▶ We wrześniu na stadionie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji zostały zorganizowane wybory Miss Rypin Agra 2023. W tym roku po koronę sięgnęła Oliwia Gawrońska. Gdy opadły już emocje, postanowiliśmy porozmawiać z najpiękniejszą rypinianką

– Wybory miss to piękna tradycja wrześniowych dożynek i targów rolniczych Agra. Co skłoniło Cię do wzięcia

udziału w konkursie?

– Zgłoszenia dokonałam za namową rodziców i bliskich. Miałam wiele wątpliwości z tym

związanych, natomiast odważyłam się, aby zdobyć nowe doświadczenia i przeżyć wspaniałą przygodę, którą będę bardzo mile wspominać.

– Jak wyglądały Twoje przygotowania do tego wyjątkowego wydarzenia?

– To był niezwykle pracowity okres. Przez dwa tygodnie przed konkursem codziennie ćwiczyłam w domu przemowę i chodzenie na szpilkach. Między innymi również z dziewczynami próby, na których zawsze była wspaniała atmosfera. Wszystkich choreografii uczyła nas Agata Detmer (Miss Rypin Agra 2020), która nie dość, że przygotowała nas świetnie do występu, to wspierała nas na każdym kroku. Każda z kandydatek musiała włożyć w przygotowania wiele wysiłku, żeby wszystko wyszło pięknie i na jak najwyższym poziomie.

– Czy spodziewałaś się takiego wyniku konkursu?

– Mówiąc szczerze, nie spodziewałam się takiego wyniku. Podczas przygotowań wcale

o tym nie myślałam. Jaki by nie był, to i tak nie żałowałabym swojej decyzji o wzięciu udziału w tym konkursie. Jestem bardzo wdzięczna, że dostałam tę szansę. Dla mnie każda z dziewcząt jest wygraną.

– Jak zareagowali najbliżsi na zdobycie przez Ciebie tytułu Miss Rypin Agra 2023?

– W dniu wyborów wszyscy najbliżsi wspierali mnie na trybunach. Miałam zatem duże grono kibicujących. Po ogłoszeniu wyników moi rodzice bardzo się wzruszyli i ucieszyli. Na pewno są dumni, że odważyłam się na taki krok.

– Czym zajmujesz się na co dzień?

– Na co dzień uczęszczam do Liceum Ogólnokształcącego im. Czesława Lisowskiego w Rypinie. Jestem na profilu biznesowo-europejskim. Teraz przede wszystkim skupiam się na nauce, ponieważ marzę o tym, aby dostać się na wymarzone studia. W wolnym czasie bardzo lubię spacerować i czytać książki.

– Jakie są Twoje plany na przyszłość?

– Tak jak już wcześniej wspominałam, moim planem na przyszłość jest przede wszystkim dostanie się na wymarzone studia, które umożliwią mi rozwijanie się w kierunku, na który uczęszczam. Chciałabym również w przyszłości dużo podróżować, zwiedzić wiele ciekawych miejsc. Natomiast jeśli będzie taka szansa, to nie wykluczam w przyszłości modelingu. Chcę się rozwijać w tym kierunku.

– Co doradziłabyś osobom, które też chcą spróbować swoich sił i możliwości w konkursach piękności?

– Nie należy patrzeć na innych, tylko na swoje szczęście. Udział w takim konkursie to pamiętka na całe życie. To świetna przygoda i zabawa, która dostarcza szeroki bagaż doświadczeń. Konkursy piękności na pewno dodają pewności siebie i otwierają wiele dróg. Warto się odważyć i spróbować swoich sił.

(AdWo), nadesłane

Rypin

Pirat drogowy stracił prawo jazdy

Policjanci ruchu drogowego zatrzymali kierowcę audi, który w obszarze zabudowanym przekroczył dozwoloną prędkość o 58 km/h. Za to wykroczenie stracił prawo jazdy, dostał mandat oraz punkty karne.

We wtorek (7.11.23) policjanci rypińskiej drogówki kontrolowali prędkość poruszających się pojazdów na terenie Rypina. Po

godzinie 20.00 na jednej z ulic zauważyli jadące ze znaczną prędkością audi. Funkcjonariusze dokonali pomiaru prędkości

i okazało się, że auto w obszarze zabudowanym pędziło z prędkością 108 km/h.

– Policjanci zatrzymali samochód do kontroli. Kierowcą był 26-latek z Lipna. Za to wykroczenie zgodnie z obowiązującymi przepisami funkcjonariusze zatrzymali mu prawo jazdy na trzy miesiące. Mężczyzna został też ukarany wysokim mandatem oraz nałożono na niego punkty karne – podaje Komenda Powiatowa Policji w Rypinie.

Przypadek 26-lątka powinien być przestrożą dla innych kierowców, którzy zbyt sobie cenią szybką jazdę. Najważniejsze, że w całej sytuacji pirat drogowy nie zrobił nikomu krzywdy, ale nie wiadomo jak skończyłaby się jego eskapada, gdyby nie interwencja policji.

(ak), fot. KPP Rypin

Rypin/Gmina Skrwilno

Zatrzymali pijanych kierowców

Policjanci podczas swojej służby zatrzymali dwóch kierowców, którzy po pijanemu wyjechali na drogę. Teraz mężczyźni staną przed sądem i odpowiedzą za swoje zachowanie.

W miniony piątek (10.11.23) policjanci z ruchu drogowego zatrzymali dwóch kierowców, którzy po pijanemu wyjechali na drogę publiczną. Pierwszy z nich to 42-letni mieszkaniec Rypina, który poruszał się toyotą i został zatrzymany w Rypinie przy ul. Piłsudskiego. Drugi natomiast to 48-

letni kierowca ciągnika z powiatu brodnickiego, którego policjanci zatrzymali w Okalewie. Obaj mieli po blisko promil alkoholu w organizmie. Mężczyźni stracili prawa jazdy, a teraz czeka ich sprawa w sądzie. Grozi im do 3 lat więzienia.

(ak), fot. ilustracyjne

Leśnicy uczestnikami historii Polski

LASY PAŃSTWOWE ▶ Po 123 latach zaborów odrodziła się niepodległa Polska. Tę ważną dla całego kraju rocznicę obchodzimy z wielką radością, ale też z ogromną refleksją nad przebytą niełatwą drogą, którą przyszło pokonać Rzeczypospolitej do pamiętnego 11 listopada 1918 roku.

Wiemy, co przyniosła nam druga wojna światowa, jak krętymi drogami przemierzaliśmy późniejsze półwiecze ile trudu, cierpienia i wyrzeczeń kosztował czas komunistycznego władztwa. Rodacy po raz kolejny dali przykład ofiarności, wręcz desperacji w dążeniu do zrządzenia nieludzkiego jarzma. Wywalczyliśmy upragnioną wolność. Cały czas w tle historycznych wydarzeń byli obecni leśnicy. Z woli politycznej w II Rzeczypospolitej zrodziły się Lasy Państwowe, stanowiące jedną z najważniejszych podópór gospodarczych w Polsce. A potem, na wezwanie ojczyzny, pracownicy lasu bez wahania składali daninę krwi, stając w obronie niezwykłych praw narodu.

Leśnicy polscy to grupa społeczeństwa, która poniosła ogromne straty osobowe w latach II wojny światowej, gdyż jako ludzie zawodowo związani z lasem – miejscem tworzenia się i działania zbrojnych grup oporu – z punktu widzenia okupantów stanowili najmniej godne zaufania środowisko społeczeństwa polskiego.

Leśnicy wśród innych grup i zawodów postrzegani byli przez okupantów jako światli przedstawiciele tych, których chcieli wymazać na zawsze. Nie było to przypadkowe. W okresie poprzedzającym wojnę bardziej niż inne grupy zawodowe wykonywali służbę na rzecz odbudowy i pomnażania dobra narodowego, w tym najpiękniejszej jego części jaką jest przyroda i lasy. Któż nie przywiązuje się do swojego pięknego dzieła i nie będzie go bronił z uczuciem? Już od

pierwszych dni wojny swoje oblicza ukazywała największa niegodziwość do jakiej zdolny jest człowiek wobec drugiego człowieka. Wielu leśników dosięgały prześladowania i represje. Podczas wojny leśnicy stawali wszędzie, gdzie toczyły się walki o obronę naszej narodowości. Współtworzyli podziemną armię, a leśniczówki i gajówki były przestrzenią dla walczących partyzantów i ratunkiem dla uciekających przed wrogiem. Dziś lasy szumem drzew przypominają tych, którzy je kiedyś sadzili i pielęgowali dla następnych pokoleń, dla nas. Praca leśnika to kontynuacja wielopokoleniowego dzieła. Z jej natury wynika pamięć o poprzednikach i skłonność do pielęgnowania tradycji.

Jednym z głównych zadań konspiracyjnych leśników polskich była walka z dokonywaną przez okupanta dewastacją lasów i rabunkiem drzewostanu. Do walki podziemnej włączono pracowników leśnictwa wszystkich szczebli, w tym członków ich rodzin. Działalność leśników w zorganizowanej konspiracji wojskowej polegała na bezpośrednim udziale w akcjach sabotażowo-dywersyjnych i walce partyzanckiej oraz tworzeniu zaplecza dla partyzantów w postaci kwater, punktów kontaktowych, zaopatrzenia w żywność, magazynowania broni, opieki nad rannymi i chorymi partyzantami oraz ukrywania osób zdekonspirowanych. Do ważnych form wsparcia konspiracji i partyzancki przez leśników należały również: wywiad, przewodnictwo, podejmowanie zrzutów, ubezpieczanie grup bojowych oraz transport broni i ran-

nych. Leśnicy pełnili także funkcje kierownicze i dowódcze na różnych szczeblach konspiracji wojskowej.

Historia Lasów Państwowych jest ściśle związana z osobą Adama Loreta. Ten urodzony w Jaśle pod koniec 1884 r., leśnik był pierwszym dyrektorem tej organizacji. Adam Loret (pochodził z rodziny francuskich hugenotów, którzy w XVII w. uciekli przed prześladowaniami religijnymi) studiował leśnictwo we Lwowie, a następnie w Tharandcie niedaleko Drezna. Po ukończeniu uczelni rozpoczął pracę zawodową. Przez dziesięć lat pracował w lasach należących do rodziny Branickich, niedaleko Żywca. Już w niepodległej Polsce związał swoją karierę z administracją państwową. W listopadzie 1920 r. objął stanowisko p.o. naczelnika w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych w Warszawie, a kilkanaście miesięcy później został naczelnikiem. W 1925 r. Adam Loret objął stanowisko dyrektora Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie. Niemal dziesięć lat później został pierwszym w historii LP dyrektorem naczelnym. Stanowisko to piastował od lutego 1934 r. aż do wybuchu II wojny światowej.

To w dużym stopniu zasługą Adama Loreta była integracja, a później uporządkowanie struktur Lasów Państwowych oraz wydanie przez prezydenta RP rozporządzenia o zagospodarowaniu lasów państwowych. Loret jako specjalista w urządzaniu lasu wspierał także starania grupy przedwojennych leśników, aby utworzyć placówkę badań leśnych. W 1934 r. instytucja ta została przekształcona w Instytut Badawczy Lasów Państwowych.

Także dzięki Adamowi Loretowowi została przeprowadzona inwentaryzacja zasobów leśnych oraz zlikwidowano system koncesji dla prywatnych firm na eksploatację polskich lasów. Jednocześnie był współorganizatorem nowoczesnego przemysłu drzewnego, to z jego inicjatywy powstała Polska Agencja Drzewna „Paged”, czyli przedsiębiorstwo zajmujące się eksportem drewna oraz nabrzeże drzewne w Gdyni. Przedwojenne Lasy Państwowe zarządzane przez Adama Loreta były jednymi z najnowocze-

niejszych przedsiębiorstw w Europie. Dyrektora Lasów zaliczano do „pierwszej brygady gospodarczej”, czyli grupy osób kształtujących ówczesną gospodarkę kraju.

Mimo ukierunkowania przedwojennych Lasów Państwowych na komercjalizację, co w dużym stopniu przyczyniło się do rozwoju krajowej gospodarki, to pod rządami Adama Loreta powołano pierwsze parki narodowe, które były jednostkami specjalnymi Lasów. W nowo powstałym Instytucie Badawczym LP funkcjonował Oddział Rezerwatów, odpowiedzialny za tworzenie parków narodowych oraz rezerwatów. I tak w 1932 r. powołano Białowiecki Park Narodowy, ale także wiele innych, m. in. Pieniński Park Narodowy czy też park w Czarnohorze.

Adam Loret wprowadził również Przysposobienie Wojskowe Leśników, co było dużą rzadkością w Europie. Leśnicy uczestniczyli w miesięcznych kursach wojskowych. Już po wybuchu II wojny światowej, we wrześniu 1939 r. Adam Loret wydał zarządzenie w sprawie włączenia się leśników do organizowanych oddziałów partyzanckich przeciwko Niemcom. Nic dziwnego, że w niektórych okolicach okupowanej Polski wielu dowódców oddziałów partyzanckich stanowili leśnicy, a leśniczówki były punktami oporu. Do dziś nie są do końca znane ostatnie dni Adama Loreta. Wiadomo, że we wrześniu 1939 r. wraz ze swoimi współpracownikami został ewakuowany z Warszawy.

17 września 1939 r. kolumna samochodów, w której jechał dyrektor LP, została zatrzymana przez sowieckich żołnierzy. Loret wraz z kilkunastoma innymi współwięźniami został przewieziony do więzienia w Nowogródku. Przypuszczalnie został zamordowany w Kuropatach. Według niektórych źródeł Adam Loret został zamordowany w październiku w Wołożynie przez NKWD podczas „próby ucieczki” w pobliskim lesie. I tam też miał być pochowany przez współwięźniów. Inne źródła podają, że pierwszy dyrektor LP zmarł w 1940 r. lub 1942 r. W czasach PRL pierwszy dyrektor naczelny Lasów Państwowych, podobnie jak wielu innych

wybitnych Polaków, był postacią pomijaną w opracowaniach historycznych. Dopiero po 1989 roku, na fali transformacji ustrojowej, przywrócono pamięć o człowieku, który stał się wzorem męczeństwa dla polskich leśników. Po śmierci odznaczono go Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski oraz Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski. Jego osobę upamiętnia także Nagroda Lasów Państwowych imienia Adama Loreta wręczana od 2001 roku.

„Naród, który traci pamięć, przestaje być Narodem – staje się jedynie zbiorem ludzi czasowo zajmujących dane terytorium”. To słowa Józefa Piłsudskiego pamiętajmy o nich. Burzliwe dzieje niepodległej Polski, licznie obfitują w dramatyczne zwroty akcji. Podobnie było z historią Lasów Państwowych, bez mała rówieśnika odrodzonej Rzeczypospolitej. Niczym w zwierciadle można obejrzeć polityczne losy państwa, a następnie ich odbicie w dziedzinie gospodarczej – w leśnictwie, będącym z zachowaniem proporcji zmiennych w czasie – jedną z ważniejszych podópór krajowej ekonomii. Przez to szczególne studium w tysiącletniej historii Polski ewaluowało całe państwo, zmieniała się jego geopolityczna pozycja. Odzyskiwało, a później traciło swą podmiotowość, by znowu cieszyć nas suwerennością. Zmieniała się też rola Lasów Państwowych, jedne funkcje lasu zyskiwały na znaczeniu, inne traciły. Produkcja drewna, choć zawsze była istotna, już przed ostatnią wojną przestała być uważana za jedyną najważniejszą. Dziś doceniamy funkcje pozaprodukcyjne lasu, od których zależy bezpieczeństwo ekologiczne kraju. Kiedy więc zastanawiamy się nad przyszłością Polski suwerennej, miejmy na uwadze i tego rodzaju gwarancje naszego bezpieczeństwa, związane bezpośrednio z lasem.

Opracowano na podstawie publikacji: Księga Pamięci Leśników deportowanych do KL Auschwitz w latach 1940-1944. Praca zbiorowa Michał Woś, Andrzej Konieczny, Oświęcim 2020.

(artykuł sponsorowany)

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu

ul. Mickiewicza 9, 87-100 Toruń
tel. 56 65 84 366, 56 65 84 300, tel. kom. 608 660 746
rdlp@torun.lasy.gov.pl

W Sadłowie uczcili niepodległość

GMINA RYPIN ▶ W sobotę 11 listopada w całym kraju obchodzono Narodowe Święto Niepodległości. W Sadłowie 105. rocznicę odzyskania niepodległości świętowano wyjątkowo uroczystie

Mieszkańcy gminy Rypin rozpoczęli uroczyste obchody od mszy świętej w intencji ojczyzny, która odbyła się w kościele pw. św. Jana Chrzciciela w Sadłowie. Podczas liturgii zaprezentowano patriotyczny montaż słowno-

muzyczny przygotowany przez uczniów Szkoły Podstawowej im. Marii Skłodowskiej-Curie w Stępowie. Przedstawienie wywołało u widzów wiele pozytywnych emocji.

Po nabożeństwie uczestnicy

Więcej zdjęć na naszej stronie:
RYPIN-CRY.PL

uroczystości przeszli na cmentarz, gdzie odczytano Niepodległościowy Apel Pamięci oraz złożono kwiaty i zapalono znicze przy grobie powstańców styczniowych. W uroczystości wzięli udział m.in.: wójt gminy Janusz Tybur-

ski, przewodniczący Rady Gminy Rypin Marek Paweł Śmiechewicz, proboszcz parafii sadłowskiej ks. Wojciech Zaleskiewicz, sekretarz gminy Mariusz Paprocki oraz sołtysi z terenu gminy Rypin.

W przygotowanie uroczysto-

ści było zaangażowanych wiele osób. Podziękowania należą się paniom z KGW w Sadłowie, strażakom ochotnikom, młodzieży i pracownikom szkół oraz Urzędu Gminy Rypin.

Tekst i fot. (AdWo)

Region/Kraj

Miliardy na kontach rolników

Do 13 listopada do rolników trafiło 7,01 mld zł z tytułu zaliczek na poczet płatności bezpośrednich i obszarowych w ramach kampanii 2023.

Wypłaty potrwać do końca listopada. W grudniu rozpocznie się realizacja płatności końcowych. Trwa realizacja zaliczek w ramach tegorocznej kampanii dopłat bezpośrednich i obszarowych. Do 13 listopada wypłacono 7,01 mld zł. Z tej kwoty 6,11 mld zł to płatności bezpośrednie – wpłynęły one na konta ponad 1,05 mln rolników. Z kolei 0,9 mld zł trafiło do 635 tys. gospodarzy z tytułu płatności ONW.

– „W tegorocznej kampanii złożono 1,24 mln wniosków, a pula środków wynosi blisko 17 mld zł. Zaliczki są wypłacane sukcesywnie od 16 października 2023 r. Ich realizacja zakończy się 30 listopada. Natomiast 1 grudnia rozpocznie się przekazywanie płatności końcowych. Środki trafiają wyłącznie na

konta bankowe zgłoszone we wpisie do ewidencji producentów. Bardzo ważne jest zatem, by numery rachunków były aktualne” – czytamy w komunikacie ARiMR.

Polscy rolnicy od 2019 r. otrzymują zaliczki na najwyższym dopuszczonym w Unii Europejskiej poziomie. W ramach tegorocznej kampanii są one wypłacane na poczet płatności bezpośrednich – w tym płatności dla małych gospodarstw i przejściowego wsparcia krajowego (w wysokości 70 proc.) oraz z tytułu płatności ONW (85 proc.). Zaliczki otrzymują gospodarze spełniający warunki kwalifikowalności, także Ci wytypowani do kontroli na miejscu.

**(AdWo),
fot. ilustracyjne**

Najlepsza gęšina z Rypina!

RYPIN ▶ W piątek 10 listopada w Rypińskim Centrum Sportu odbył się „Festiwal gęsi na Świętego Marcina najlepsza gęšina z Rypina”. Wszystkich przybyłych na festiwal mieszkańców i gości powitał gospodarz wydarzenia, burmistrz Rypina Paweł Grzybowski

Tradycyjnie wydarzenie było okazją do skosztowania przepysznych potraw z gęsi, przygotowanych w tym roku przez Przedszkole Miejskie nr 1, Przedszkole Miejskie nr 2, Przedszkole Miejskie nr 3 „Niezapominajka”, Szkołę Podstawową nr 3 im. Jana Pawła II

oraz Zespół Szkół nr 2 im. Unii Europejskiej i Zespół Szkół nr 3 im. B. Chęlmickiego.

Poza pysznymi potrawami z gęsiny, nie zabrakło również uczty dla ducha. Na scenie w programach taneczno-wokalnych zaprezentowały się dzieci z miejskich przedszkoli.

Wystąpił również Ludowy Zespół Artystyczny „Kasztelanka” z Sierpca, który promuje polski folklor, uczestnicząc w Międzynarodowych Festiwalach Folklorystycznych w Polsce i za granicą.

– Wszystkim mieszkańcom dziękujemy za udział w festi-

walu i wspólną zabawę. Partnerem głównym „Festiwalu gęsi na Świętego Marcina najlepsza gęšina z Rypina” była Krajowa Grupa Spożywcza S.A. właściciel marki Polski Cukier. Partnerem wydarzenia był Totalizator Sportowy właściciel marki LOTTO – informuje Urząd Mia-

sta Rypin.

Organizatorami wydarzenia byli: Burmistrz Miasta Rypin, Muzeum Ziemi Dobrzyńskiej, Rypiński Dom Kultury i Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji.

(ak)

fot. nadesłane

Gmina Rypin

Uczniowie dumni z powstańców

BohaterON – włóż historię! to ogólnopolska kampania o tematyce historycznej, mająca na celu upamiętnienie i uhonorowanie uczestników Powstania Warszawskiego oraz promocję historii Polski XX wieku.

BohaterON w Twojej Szkole to projekt, który uczniowie z Kowalk zrealizowali już po raz trzeci. Młodzi ludzie w sposób atrakcyjny i nowoczesny mogli spojrzeć

na patriotyzm i wydarzenia z 1944 roku. A w dowód uznania, pamięci i dumy z powstańców warszawskich dokonali wpisów na portalu wpis.dumnizpowstancow.pl,

w których podziękowali, wyrazili uznanie i refleksję na temat wydarzeń sprzed 79 lat.

– Projekt zrealizowali uczniowie klas VII, VI, V pod kierunkiem

wychowawczyń: pań Rumińskiej, Żmudzińskiej i Jankowskiej. To nie jest nasze ostatnie słowo, bo w listopadzie kolejne klasy szykują się do realizacji zadań projektu

– mówi dyrektor Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kowalkach Beata Nejno.

(ak), fot. nadesłane

Patriotyczne świętowanie

RYPIN/POWIAT ▶ W dniu 11 listopada br., w 105. rocznicę Odzyskania przez Polskę Niepodległości w Rypinie odbyły się uroczystości, których organizatorem był samorząd powiatu rypińskiego

W uroczystościach udział wzięli przedstawiciele władz miasta na czele z burmistrzem Rypina Pawłem Grzybowskiem oraz radnymi Rady Miasta Rypin. Radosne świętowanie rozpoczął patriotyczny występ słowno-muzyczny, który przygotowali uczniowie i nauczyciele z Zespołu Szkół nr 3 im. Bog-

dana Chełmickiego na czele z Magdaleną Karczewską, Małgorzatą Wysocką i Klaudią Kuźmińską. Za inscenizację przedstawiającą żołnierzy Wojska Polskiego i jeńców bolszewickich odpowiadało Stowarzyszenie 3. Pułku Legii Nadwiślańskiej pod kierownictwem Jacka Borowskiego.

Po programie słowno-muzycznym odbyła się uroczysta msza święta w intencji ojczyzny, której przewodniczył ks. kan. Jacek Lubiński razem z ks. kan. Andrzejem Krasieńskim. Homilię wygłosił ks. prał. Tadeusz Zaborny. O muzyczną oprawę zadbała Miejska Orkiestra Dęta pod batutą Klaudii Kuź-

mińskiej oraz Chór „Belcanto” pod kierownictwem Barbary Góreckiej.

Po uroczystej mszy świętej uczestnicy obchodów przeszli w asyście Miejskiej Orkiestry Dętej i pocztów sztandarowych pod pomnik Marszałka Józefa Piłsudskiego. Tam mieszkańcy oraz zaproszeni goście odśpiewali hymn Polski

oraz wysłuchali okolicznościowych przemówień. Zwieńczeniem uroczystości było złożenie kwiatów pod pomnikiem marszałka, w geście hołdu i pamięci za wszystkich, którzy walczyli o wolną i niepodległą Polskę.

(ak), fot. nadesłane

Gmina Rypin

Wyrazili swój patriotyzm

W Diecezjalnym Centrum Kultury na Zamku Bierzgowskim (powiat toruński) odbył się 8 listopada 2023 r. XVIII Wojewódzki Festiwal Pieśni Patriotycznej „Tobie Polsko” oraz finał Wojewódzkiego Konkursu Plastyczno-Literackiego „Jak dobrze być Polakiem”.

Ideą wydarzenia jest uczczenie Święta Niepodległości poprzez przypomnienie polskiego dziedzictwa kulturowego oraz

kontekstu historycznego i religijnego towarzyszącemu powstawaniu pieśni poświęconych ojczyźnie. W konkursie rokrocz-

nie biorą udział dzieci i młodzież z różnych zakątków naszego województwa, którzy wykonują pieśni patriotyczne i powstańcze. W ten sposób młodzi Polacy wyrażają swój patriotyzm i miłość do naszej ojczyzny. Dla starszych był to czas wspomnienia i ogromnych przeżyć. Szkoła z Borzymina miała tam również swoich reprezentantów, którzy sięgnęli po laury.

– Uczennica kl. 7 naszej szkoły Maja Murawska zajęła II miejsce w kategorii klas VII-VIII za poruszające wykonanie piosenki „Dziewczyna z granatem”. Maję przygotowywał do konkursu Bartłomiej Umiński. Natomiast w konkursie literackim wyróżnienie otrzymał także uczeń kl. 7 – Aleksander Zglinicki, który napisał wiersz pt. „Jak dobrze być Polakiem”. Opiekunem Olka była Anna Umińska. Jesteśmy dumni z naszych utalentowanych uczniów i życzymy im dalszych sukcesów – informuje Anna Umińska z SP w Borzyminie.

(ak), fot. nadesłane

Aktorzy-seniorzy i KoKowirus

GMINA ROGOWO/RYPIN ▶ Dzięki warsztatom teatralnym zorganizowanym przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Rogowie 12 seniorów odkryło w sobie pasję do aktorskiej ekspresji oraz tak się zintegrowali, że żyć bez siebie nie mogą

– Mniej więcej rok temu otrzymaliśmy informację z Lokalnej Grupy Działania Gmin Dobrzyńskich Region Północ, że możemy pozyskać fundusze na aktywizację społeczeństwa i na powstanie centrum aktywności lokalnej. Wystąpiliśmy o te środki jako Gminna Biblioteka Publiczna w Rogowie. Pan wójt Zbigniew Zgórzyński udostępnił nam pomieszczenie, w którym zorganizowaliśmy warsztaty teatralne oraz zajęcia dyskusyjnego klubu książki – wyjaśnia Marzena Świeżawska, dyrektorka rogowskiej księżnicy.

Warsztaty prowadzone przez Justynę Motylewską wyjątkowo przypadły uczestnikom do gustu. Oprócz tego, że spędzali ciekawie czas, zawiązywały się między nimi przyjaźnie.

– Można powiedzieć że Justyna nas porwała. Nie mogliśmy się doczekać tych spotkań. Jak była przerwa wakacyjna, nie mogliśmy sobie miejsca znaleźć. Gdy my się

długo nie widzimy, albo się nie kontaktujemy, jest nam źle. Te zajęcia nam się tak spodobały, że chcemy już robić coś następnego. Justynka ćwiczyła z nami dykcję, ruchy, uczyła jak radzić sobie z treścią, więc ją szybko przełamaliśmy – opowiada Małgorzata Orzechowska.

– Dla nas warsztaty były wspaniałą rozrywką. My już jeste-

śmy wszyscy emerytami, mamy swój wiek. Jak się spotkamy, to się czujemy dużo młodszy. Justyna to wspaniała kobieta, jakich mało się spotyka. Serdeczna, miła, wyrozumiała, cierpliwa i bardzo utalentowana. Liczymy na kontynuację zajęć – dodaje Ireneusz Czerski.

Warsztaty warsztatami, ale co zrobić z ich efektem? Odhaczyć, że były, że uczestnicy bardzo sobie je

chwalili i zostawić po nich wyłączanie miłe wspomnienia? To byłoby stanowczo za mało.

– Pierwsze założenie było takie, że odbędą się tylko warsztaty, ale te zajęcia tak się wszystkim spodobały, że cała grupa stwierdziła, że szkoda by było, gdyby to co udało im się osiągnąć, nie zostało pokazane. Zdecydowaliśmy wspólnie, że wystąpimy w domu

seniora w Starym Kobryńcu. Ten występ obejrzał Paweł Manelski, dyrektor Rypińskiego Domu Kultury, który nas zaprosił w swoje progi – tłumaczy Marzena Świeżawska.

Wystąpić, ale w jakim repertuarze? Najlepiej we własnym. Justyna Motylewska zabrała się więc za pisanie scenariusza i tak powstał „KoKowirus” – opowieść o zagubionej kurze i o jej poszukiwaniach. Wszystko z dużą dawką humoru i oczywiście szczęśliwym zakończeniem.

Po premierze przedstawienia w Domu Dziennego Pobytu Senior+ w Starym Kobryńcu pokazano je w środę 8 listopada na scenie Rypińskiego Domu Kultury. Na spektakl przyszło znacznie więcej osób niż na jakiegokolwiek akademie ku czci. Może dlatego, że po powieści wieść się rozniosła, że jak Justyna Motylewska czegośkolwiek dotknie, to się to w złoto zamienia.

Tekst i fot. (jd)

Obchody Święta Niepodległości w Ostrowitem

GMINA BRZUZE ➤ 105 lat temu spełniło się marzenie Polaków. Nasza ojczyzna powróciła na mapę świata. Po rozbiorach, po 123 latach niewoli, rusyfikacji i germanizacji, po powstaniach, Polska stała się wolna. W III Rzeczypospolitej rocznicę odzyskania niepodległości obchodzi się uroczystie w dużych miastach i małych miejscowościach, aby uczcić to jedno z najważniejszych wydarzeń w historii naszej państwowości

Obchody Narodowego Święta Niepodległości w gminie Brzuze miały miejsce w sobotę 11 listopada w Domu Kultury Osada w Ostrowitem. Przybyli na uroczystość goście, wśród

których byli m.in. radni, sołtysi, dyrektorzy szkół, członkinie kół gospodyń wiejskich, druhowie z ochotniczych straży pożarnych i pracownicy jednostek organizacyjnych gminy rozpoczęli uroczystość wspólnym odśpiewaniem „Mazurka Dąbrowskiego”. Wcześniej mszę świętą w intencji ojczyzny w kościele św. Stanisława Kostki w Ostrowitem odprawił ks. Zbigniew Morawski. Zostały również złożone kwiaty pod tablicą upamiętniającą zamordowanych mieszkańców gminy Brzuze.

– Wspominając listopadowe wydarzenia, pamiętać mu-

simy, że 105 lat Niepodległej to nie tylko czasy szczęśliwe, ale również lata trudnych doświadczeń, a nawet zagrożeń dla dalszego istnienia narodu w podczas II wojny światowej. 11 listopada wspominamy wszystkich, którzy dążyli do odzyskania niepodległości. Również naszych przodków, naszych dziadków, naszych pradiadków pochodzących z naszej gminy, z naszych miejscowości. To był nie tylko czyn zbrojny, ale również dyplomacja, słowo mówione, słowo pisane. To wszystko spowodowało zbieg wydarzeń, który doprowadził do odzyska-

nia przez Polskę niepodległości – powiedział wójt Jan Koprowski.

Obchody uświetnił program artystyczny w wykonaniu uczniów Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Ostrowitem. Pieśni patriotyczne zaśpiewał chór pod kierunkiem Piotra Bodenszaca. W inscenizacji „A to Polska właśnie” opartej o fragmenty „Wesela” Stanisława Wyspiańskiego zaprezentowali się uczniowie siódmych klas przygotowani przez Małgorzatę Kępińską.

Tekst i fot. (jd)

Myć czy nie myć?

XX WIEK ▶ Każdy z nas ma ulubiony szampon. Rynek jest nimi przesycony, a trzeba pamiętać, że na dobrą sprawę szampony w Polsce zaczęto stosować w okresie PRL, a już na poważną skalę dopiero po 1989 roku

Słowo szampon pochodzi z języka hinduskiego, w którym oznaczało „uciskanie” lub „zagniwanie”. To właśnie w Indiach istniało wiele odmian roślin, z których wyrabiano specyfiki do wcierania we włosy. Pierwszy szampon składał się z kilku składników ziołowych, z których najważniejszym był mydleńiec – ciekawa roślina, która zgodnie ze swoją nazwą umożliwiała szamponowi pienienie się. Dodatkowo nasiona mydleńca posiadały saponiny, które miały działanie antygrzybiczne i bakteriobójcze.

Indie były daleko i czas szamponów importowanych stamtąd dopiero nadchodził. Jak w takim razie włosy myły Polki z czasów Piastów i Jagiellonów? Przede wszystkim nie martwiono się o wygląd włosów. Tylko młode, niezamężne kobiety nosiły włosy rozpuszczone. Pozostałe przykrywały je tkaninami, więc problem przetłuszczenia nie był dostrzegalny. Zresz-

tą nieregularne mycie włosów sprawiało, że nie ulegały przetłuszczeniu tak szybko jak obecnie. Zamiast szamponu kobiety używały wody oraz mikstury sporządzonej z popiołu, białek jajka, ziół i kwiatów. Ostatnie składniki miały dawać efekt zapachowy. Dobrze urodzone panny używały wody oraz grzebienia. Dwukrotne dokładne wyczesanie włosów co dzień przez służącą pomagało utrzymać je w należytym stanie.

Na początku XIX wieku w Europie kończyła się epoka napoleońska, a znany chirurg i odkrywca Dean Sake Mahomed sprowadził do Anglii pierwsze szampony z Indii. Nowe specyfiki zaprezentowano w nadmorskim kurorcie w Brighton. Później pojawiły się kolejne szampony, ale wyrabiano je już z wody, mydła i dodatków ziołowych. Dopiero na początku XX wieku szampony stały się powszechnie dostępne w sklepach. Dokładnie w 1900 roku niemiecki producent perfum

Josef Rausch rozwinął linię produkcyjną pierwszego płynnego szamponu. Później jego pracę kontynuował inny Niemiec – Hans Schwarzkopf w Berlinie. Jego firma i nazwa przetrwała zresztą do dziś. Dopiero w latach 30. pojawił się pierwszy szampon, w skład którego nie wchodziła woda i mydło, tylko ciecz otrzymana syntetycznie w laboratorium.

W Polsce w tym samym okresie nasze prababce nawet nie zaprzętały sobie głowy fikuśnymi wynalazkami z zachodu. Włosy myto raczej rzadko, przeważnie raz w miesiącu. Latem było to łatwiejsze i bezpieczniejsze. Uważano, że włosy zbyt często myte stają się słabe. Po II wojnie światowej w Polsce nastały czasy trzech szamponów. Pierwszym był szampon rodzinny. Sprzedawany w niebieskich butelkach był tani i dość wydajny. Miał jednak wadę, o której pamięta każde dziecko. Gdy przypadkiem dostał się do oczu, powodował bardzo nieprzyjemne uczucie.

60 lat temu powstała receptura szamponu dla dzieci pod nazwą Bambino. Marka istnieje do dziś i jest znana prawie każdej mamie. Najstarszym polskim szamponem była „Finezja” produkowana przez jedno z krakowskich przedsiębiorstw. Poza tym istniały różne mniej lubiane szampony, np. szampon drożdżowy lub ziołowy. Pomimo obecności szamponów wiele pań wolało umyć włosy zwykłym mydłem Białej Jeleń. Włosy były po nim może nieco sztywne, ale za to mydło było hipoalergiczne i nie powodowało podrażnień skóry. Aby uniknąć sztywności włosów, niektóre panie spłukiwały włosy wodą z dodatkiem octu.

Wszelkie szampony i mydła produkowano w zakładach Pollena. Niestety po 1989 roku potężne zrzeszenie firm rozpadło się. Wiele z nich działa do dziś, ale pod zmienionymi nazwami i jest w rękach zagranicznych koncernów.

(pw)

XX wiek

Statystyki zmian

Chociaż od 1989 roku minęło stosunkowo niewiele czasu, wydarzenia towarzyszące transformacji ustrojowej są dla współczesnej młodzieży i osób nieco starszych zamierzchną przeszłością. Jak zmiany te przeżywały nasze okolice?

Analizując statystyki historyczne, można odnotować, że okresem demograficznej eksplozji dla Golubia-Dobrzynia były lata 1978-1988. Powstawały nowe budynki wielorodzinne i wraz z nimi przyrost ludności miejskiej był imponujący. W Kowalewie Pomorskim szczyt wzrostu demograficznego miasteczka to lata 70. W okresie transformacji, czyli latach 1988-1993 wskaźniki rozwoju miast dramatycznie spadły. Golub-Dobrzyń utrzymywał jako jedyne z 12 miast województwa toruńskiego poziom z początku lat 80. Podobnie było w sferze gospodarczej. Największym ciosem była obniżka miejsc pracy o 30% w miastach takich jak Kowalewo Pomorskie, Chełmża, Grudziądz i Chełmno. Stopa bezrobocia na początku 1992 roku w Golubiu-Dobrzyniu wynosiła niemal 30%. Gorzej było tylko w Chełmży, gdzie bez pracy pozostawało 35% dorosłych. W Wąbrzeźnie

stopa bezrobocia między 1992, a 1993 rokiem wahała się na poziomie 25-30%.

Zmianom ulegały dominujące branże. W 1978 roku w przemyśle i budownictwie w Golubiu-Dobrzyniu zatrudnionych było aż 52% robotników. Podobnie było w Wąbrzeźnie. W usługach materialnych pracowało zaledwie 23% (Golub-Dobrzyń i Wąbrzeźno). 10 lat później spadek wpływów przemysłu był już widoczny. Zajmował on 37% rynku w Golubiu-Dobrzyniu i 41% w Wąbrzeźnie. W 1993 roku, po transformacji udział przemysłu spadł w Golubiu-Dobrzyniu do 29%, natomiast w Wąbrzeźnie nieznacznie wzrósł do 43%. Paradoksalnie w parze z bezrobociem szło także polepszenie warunków życia mieszkańców. Takich danych dostarczyły wykonywane jeszcze w latach 90. badania metodą Perkala.

(pw)

XX wiek

Wizyta przed burzą

16 lutego 1939 roku w Wąbrzeźnie wizytował gość z Niemiec – Rudolf Wiesner. Był on jednym z najbardziej wpływowych polityków nazistowskich na ziemiach polskich. Do wojny pozostawało kilka miesięcy, a Wiesner w Wąbrzeźnie jawnie występował przeciwko Polsce. Wielką aferą było to, że władze pozwoliły na taką wizytę.

Wiesner w lutym 1939 roku był nie tylko w Wąbrzeźnie, ale także w Grudziądzu. W Wąbrzeźnie spotkał się z miejscowymi Niemcami, którzy należeli do Jungdeutsche Partei. Była to partia, która działała w Polsce i jawnie sprzyjała nazistom. Wiesner w Wąbrzeźnie namawiał, by Niemcy uczyli się tylko w szkołach niemieckich, by domagali się w polskich szkołach nauczycieli niemieckich, nie sprzedawali także nieruchomości, bo i tak te ziemie są ostoją niemieckości.

Wiesnera nazywano w Polsce małym fuhrerem, ponieważ kierował partią na wzór Hitlera. Wiesnera aresztował polski wywiad, ale dopiero 15 sierpnia 1939 roku, dwa tygodnie przed wybuchem wojny. Został on zresztą zwolniony po interwencji ambasadora Wielkiej Brytanii. Wiesner po wojnie osiadł na zachodzie Niemiec. Zmarł w 1974 roku. Nie doczekał rozliczenia z przeszłością.

(pw)

Wybitny chirurg

POSTAĆ ➤ W ramach cyklu poświęconego wybitnym uczonym z Kujaw i Pomorza przybliżamy postać chirurga Ludwika Rydygiera. Jest on między innymi patronem szpitala wojewódzkiego w Toruniu

Ludwik Rydygier urodził się 21 sierpnia 1850 roku w rodzinie Karola Ferdynanda Riedigera, właściciela majątku Dusocin koło Grudziądza, w ówczesnym zaborze pruskim, i Elżbiety z Koenigów. Karol Riediger mimo niemieckiego nazwiska czuł się Polakiem. Podobnie jego syn Ludwik pod wpływem rodziny od najmłodszych lat demonstrował swoje polskie pochodzenie.

Wykształcenie rozpoczął w progimnazjum Collegium Marianum w Pelplinie. Następnie w latach 1859-1861 uczył się w gimnazjum w Chojnicach, a później w gimnazjum w Chełmnie, które ukończył w 1869 roku zdaniem matury. W latach 1869-1873 studiował medycynę, najpierw w Krakowie, a później na uniwersytecie w Greifswaldzie, gdzie samowolnie zmienił nazwisko na spolszczone Rydygier. Dyplom

lekarza uzyskał 8 grudnia 1873 roku, a pracę doktorską obronił w lutym 1874 roku.

Po studiach przez krótki czas pracował w Szpitalu Najświętszej Marii Panny, ale wkrótce zajął się prowadzeniem prywatnej praktyki w Chełmnie. Pisał wówczas prace naukowe z zakresu chirurgii. Powrócił do Greifswaldu, a habilitację obronił w Jenie w 1878 roku, gdzie też został zatrudniony jako asystent kliniki chirurgii. W Chełmnie udało mu się otworzyć prywatną klinikę „dla chorób ocznych, chirurgicznych i kobiecych”.

W 1881 roku ubiegał się o katedrę chirurgii Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, jednak dzięki poparciu Theodora Billrotha stanowisko to uzyskał Jan Mikulicz-Radecki. Dopiero 6 lat później został powołany na tę katedrę, gdy Mikulicz przeniósł

się do Królewca. W 1897 roku otrzymał propozycję objęcia stanowiska kierownika nowej katedry i kliniki chirurgii Uniwersytetu Lwowskiego.

Był jednym z najwybitniejszych ówczesnych polskich, a także światowych chirurgów. 16 listopada 1880 roku przeprowadził pierwszy w Polsce (a drugi na świecie) zabieg wycięcia odźwiernika z powodu raka żołądka, a rok później pierwszy w świecie zabieg resekcji żołądka z powodu owrzodzenia. W 1884 roku wprowadził nową metodę chirurgicznego leczenia choroby wrzodowej żołądka i dwunastnicy za pomocą zespolenia żołądkowo-jelitowego. Rydygier był również autorem oryginalnej metody usuwania gruczolaka gruczołu krokowego i wielu innych technik operacyjnych.

Był dziekanem Wydziału

Lekarskiego i przeciwnikiem równouprawnienia kobiet w dostępie do zawodu lekarskiego. W roku 1897 zagłosował przeciwko przyjmowaniu kobiet na Wydział Lekarski. Wychował wielu znakomitych chirurgów, przyszyłych profesorów. W 1889 roku zorganizował pierwszy w Polsce zjazd chirurgiczny. Zjazdy te dały początek Towarzystwu Chirurgów Polskich. Nie opuścił Lwowa, gdy zaproponowano mu przejście na Uniwersytet Karola w Pradze. Był wybitnym chirurgiem, odznaczył się jako świetny operator, inicjator nowych metod, utalentowany organizator. Niektóre wprowadzone przez niego metody operowania żołądka, raka odbyticy, amputacji, kardiochirurgii, ortopedii, chirurgii plastycznej, urologii – są stosowane do dziś.

W czasie I wojny światowej kierował szpitalem wojsko-

wym w Brnie. Po zakończeniu wojny powrócił do Lwowa. Walczył w jego obronie przed Ukraińcami w listopadzie 1918 roku. W trakcie walk o Lwów włączył się w tworzenie służb medyczno-sanitarnych Wojska Polskiego. Został do niego przyjęty w stopniu generała podporucznika. W 1920 roku rozpoczął organizowanie szpitali wojskowych. Był szefem sanitarnym Dowództwa Okręgu Generalnego „Pomorze”. Konsultant i naczelny chirurg Dowództwa „Wschód”. W 1920 roku został zweryfikowany jako generał brygady.

Zmarł nagle na zawał serca 25 czerwca 1920 roku. Został pochowany początkowo na cmentarzu Łyczakowskim. Jego szczątki przeniesiono później do kwatery dowódców na Cmentarzu Obrońców Lwowa.

Opr. (Szyw)

XIX wiek

Pomorscy filomaci

Na przełomie XIX i XX wieku na Pomorzu działały Związki Filomackie, czyli polskie organizacje skupiające uczniów gimnazjów i studentów. Ich celem działania było propagowanie polskości oraz samokształcenie.

Niektórzy Filomaci Pomorscy:

- **Józef Prądzyński** – ksiądz prałat, działacz niepodległościowy, w Chełmnie 1896–1898 zastępca przewodniczącego koła Towarzystwo Filomatów, był skazany w procesie toruńskim filomatów w 1901; filister h.c. i kapelan Korporacji Akademickiej Baltia
- **Stefan Łaszewski** – prawnik, działacz niepodległościowy, działał w Chełmnie 1879–1882 koło Tomasz Zan, koło Mickiewicz, doprowadził do ich zjednoczenia – Prezes koła Towarzystwo Filomatów; filister h.c. Korporacji Akademickiej Baltia.
- **Julian Szychowski** – adwokat, senator, Honorowy Obywatel Grudziądza; należał do tajnego Związku Filomatów Pomorskich, po zdobyciu matury w 1900 roku studiował prawo, a także ekonomię na uniwersytetach we Wrocławiu, Berlinie i Królewcu. W czasie studiów był członkiem tajnych studenckich organizacji samokształceniowych.
- **Szczepan Gracz** – pallotyn, czasie nauki szkolnej działał w tajnej organizacji filomackiej, propagator harcerstwa na Pomorzu, był współzałożycielem Związku Filomatów Pomorskich. (1922)
- **Władysław Łęga** – ksiądz, kapelan armii gen. Hallera we Francji, uczęszczał do gimnazjum w Rogoźnie, gdzie należał do tajnego Kółka Filomatów, działacz Związku Filomatów Pomorskich.
- **Antoni Henryk Szuman** – ks. prałat, uczył się w Klasycznym Gimnazjum w Toruniu, gdzie był przewodniczącym tajnej organizacji filomackiej (1896–1900), kształtując wśród młodzieży polską świadomość narodową na konspiracyjnych zebraniach w domu Szumanów, za co był sądzony w słynnym procesie filomatów pomorskich w Toruniu 1901 roku.
- **Aleksander Karczyński (1882–1973)** – jeden z uczestników procesu filomatów pomorskich w Toruniu 1901 r., późniejszy słynny organista, kompozytor i dyrygent Polonii amerykańskiej
- **Józef Iwicki** – inżynier, działacz TZZ Wejherowo, współzałożyciel i wybitny działacz Korporacji Akademickiej Związek Akademików Gdańskich Wisła
- **Jan Łukowicz** – doktor, długoletni dyrektor szpitala w Chojnicach, działacz społeczny i regionalny, za młodu brał czynny udział w tajnym kółku Filomatów Pomorskich.

Pierwszy związek filomacki, czyli polskie tajne stowarzyszenie studentów i absolwentów Uniwersytetu Wileńskiego działał w latach 1817-1821, a następnie bez nazwy i ze zmienioną organizacją wewnętrzną do 1823 roku. Pierwotnym celem związku było samokształcenie, wzajemna pomoc w nauce oraz ćwiczenie się w sztuce pisania. Towarzystwo Filomatyczne wypracowało własny program moralny oraz stworzyło sieć związków zależnych, o rozbudowanych celach i programie działania. Kres istnieniu Towarzystwa Filomatycznego położyło śledztwo w sprawie tajnych związków młodzieży i studentów Uniwersytetu Wileńskiego prowadzone przez kuratora Nikołaja Nowosilcowa w latach 1823-1824.

Członkami założycielami Towarzystwa Filomatycznego było sześciu zaprzyjaźnionych studentów: Józef Jeżowski (prezes), Erazm Poluszyński (wiceprezes i skarbnik), Tomasz Zan (sekretarz), Adam Mickiewicz, Onufry Pietraszkiewicz i Brunon Suchecki. Ogółem towarzystwo liczyło około 20 członków, wśród których byli m.in. Aleksander Bohatkiewicz, Aleksan-

der Chodźko, Jan Czeczot, Ignacy Domeyko, Józef Kowalewski, Franciszek Malewski, Jan Sobolewski.

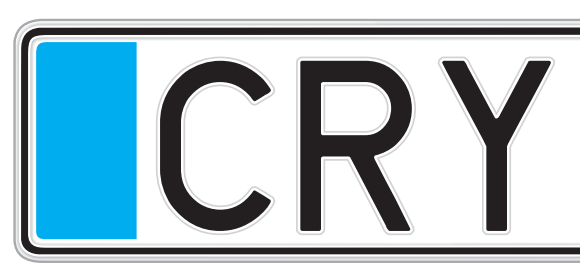
Związki Filomackie opierały się na programie samokształcenia i samowychowania w duchu patriotycznym. Posiadały własną strukturę, statut, program, władze, siedzibę i bibliotekę. Organizowały pracę formacyjną, naukową, społeczną i samopomocową. Autoedukacja zaznaczała się głównie w wymiarze literacko-historycznym.

Okres działalności związków filomackich na Pomorzu możemy zasadniczo podzielić na lata 1830-1901, Proces Toruński Filomatów Pomorskich i Wielkopolskich 1901, działalność związków filomackich na Pomorzu 1901-1920. Powstanie Związku Filomatów Pomorskich nastąpiło w Toruniu w 1922 roku. Znanych jest ponad 1300 nazwisk członków kół filomackich na Pomorzu Nadwiślańskim, m.in. z Brodnicy, Chełmna, Chojnic, Gdańska, Grudziądza, Nowego Miasta Lubawskiego, Starogardu Gdańskiego, Świecia, Torunia, Wałcza, Wejherowa, Lubawy i Kwidzyna.

Opr. (Szyw)

INFORMATOR DLA MIESZKAŃCÓW POWIATU RYPIŃSKIEGO

Szukasz...? Tylko u nas znajdziesz wszystko w jednym miejscu

OGŁOSZENIA DROBNE

Auto-Moto Autokasacja/demontaż

Absolutnie auta kupię w całości, rozbite lub na złom, odbiór lawetą, tel. 887-813-007

Nieruchomości Działki

KUPIĘ DZIAŁKĘ ROLNĄ 886 127 311

Pilnie sprzedam działkę budowlaną w Wąbrzeźnie przy ulicy 1 Maja. Tel. 506-141-913.

Rolnictwo Kukurydza

Kukurydza kolby Tel. 739149021

Numery alarmowe

Komenda Powiatowa
Państwowej Straży Pożarnej
ul. Strażacka 4, 87-500 Rypin
tel. 54 280 37 37
tel. 54 280 91 53
numer alarmowy 998 lub 112

Komenda Powiatowa Policji
ul. Sportowa 35
87-500 Rypin
tel. 47 753 92 00
numer alarmowy 997 lub 112

Pogotowie energetyczne 991
Pogotowie gazowe 992
Pogotowie ciepłownicze 993
Pogotowie wodno-kanalizacyjne 994

Administracja

Urząd Miejski w Rypinie
ul. Warszawska 40
tel. 54 280 96 00

Starostwo Powiatowe w Rypinie
ul. Warszawska 38
tel. 54 280 24 33

Urząd Skarbowy w Rypinie
ul. Dojazdowa 10
tel. 54 280 92 10

Urząd Gminy Rogowo
Rogowo 51
tel. 54 280 16 22

Urząd Gminy w Brzuzem
Brzuzem 62
tel. 54 270 11 23
tel. 54 270 11 38
tel. 54 280 09 06

Urząd Gminy w Skrwilnie
ul. Rypińska 7
tel. 54 270 00 12

Urząd Gminy w Wąpielsku
Wąpielsk 20
tel. 56 493 83 21

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa
ul. Nowy Rynek 5
87-500 Rypin
tel. 54 280 01 55

Powiatowy Urząd Pracy
ul. Nowy Rynek 14
87-500 Rypin
tel. 54 280 21 44

PKS Dworzec Autobusowy
ul. Dworcowa 20
87-500 Rypin
tel. 54 280 30 73

Powiatowa Stacja
Sanitarno-Epidemiologiczna
w Rypinie
ul. Warszawska 38a
tel. 22 250 01 15

Kultura i rekreacja

Rypiński Dom Kultury
Warszawska 8
tel. 54 280 21 56

Rypińskie Centrum Sportu
ul. Dworcowa 11
tel. 54 233 9742

Miejsko-Powiatowa
Biblioteka Publiczna w Rypinie
Warszawska 20
tel. 54 280 21 42

Oświata

Zespół Szkół nr 1
im. ks. Czesława Lisowskiego
w Rypinie
ul. Kościuszki 51
87-500 Rypin
tel./fax: 54 280 20 65

Zespół Szkół nr 2
im. Unii Europejskiej
w Rypinie
ul. Dworcowa 11
87-500 Rypin
tel./fax: 54 280 31 61

Zespół Szkół nr 3
im. Bogdana Chelmskiego w Rypinie
ul. Nowy Rynek 20
tel. 54 280 24 05

Zespół Szkół nr 4
im. Ziemi Dobrzyńskiej w Nadrożu
ul. Nadróż 1
tel. 54 270 31 12

Zespół Szkół nr 5
im. ks. Jana
Twardowskiego w Rypinie
ul. Młyńska 12
tel. 54 280 36 42

Poradnia Psychologiczno
-Pedagogiczna
ul. Dworcowa 11
87-500 Rypin
tel. 54 280 50 48
Dom Dziecka
im. Janusza Korczaka w Rypinie
ul. Mławska 54

tel. 54 280 30 55
Dom Pomocy Społecznej
„KOMBATANT” w Ugoszczu
Ugoszcz 30
87-522 Ostrowite
tel./fax: 54 270 11 33

Powiatowe Centrum
Obsługi Oświaty
ul. Warszawska 38
87-500 Rypin
tel. 54 280 39 22

Chatka Puchatka.
Punkt przedszkolny.
Pankowska J.
ul. Jana Pawła II 11
87-500 Rypin
kom. 501 024 694

Przedszkole Niezapominajka
ul. Gustawa Sommera 16
87-501 Rypin
tel. 54 280 35 16

Przedszkole nr 1
ul. Młyńska 3
87-500 Rypin
tel. 54 280 57 97

Przedszkole Miejskie nr 2
ul. Wojska Polskiego 11
87-500 Rypin
tel. 54 280 31 32

Pomoc społeczna

Powiatowe Centrum
Pomocy Rodzinie w Rypinie
ul. Warszawska 38 A
tel./fax: 54 280 36 41

Miejski Ośrodek Pomocy
Społecznej w Rypinie
ul. Warszawska 40
87-500 Rypin
tel. 54 280 96 51

Gminny Ośrodek Pomocy
Społecznej w Rypinie
ul. Lipnowska 4
tel. 54 280 22 79

Przedsiębiorstwa komunalne

Zarząd
Dróg Powiatowych
ul. Strażacka 1
87-500 Rypin
tel. 54 280 34 04

Przedsiębiorstwo Komunalne
„Komes” Sp. z o.o.
ul. Elizy Orzeszkowej 4
87-500 Rypin
tel. 54 280 24 62

Miejskie Przedsiębiorstwo
Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.
ul. Mikołaja Reja
87-500 Rypin
tel. 54 280 34 32

Zdrowie

Szpital Powiatowy w Rypinie
ul. 3 Maja 2
tel. 54 230 87 00

Pod Gryfem.
Apteka Spółki Eskulap
ul. Mławska 30
87-500 Rypin
tel. 54 280 59 94

Przy Przychodni. Apteka
ul. Księdza Lisowskiego 10
87-500 Rypin
tel. 54 280 40 62

DOZ Apteka dbam o zdrowie
Remedium
ul. Koszarowa 3
87-500 Rypin
tel. 54 280 35 97

DOZ Apteka dbam o zdrowie
ul. Warszawska 14
87-500 Rypin
kom. 800 110 110

Apteka Społeczna na Mławskiej
Grupa Nowa Farmacja
ul. Mławska 1E
87-500 Rypin
tel. 54 236 66 88

Pod Orłem. Apteka
Spółki Eskulap
ul. Kilińskiego 7
87-500 Rypin
tel. 54 280 20 44

Pod Eskulapem s.c. Apteka.
Wieczorek B.,
Zwierzyńska I.
ul. Ogrodowa 36
87-500 Rypin

Apteka „Przy Szpitalu”
ul. 3 Maja 2
87-500 Rypin

ZASADY NADAWANIA OGŁOSZEŃ DROBNYCH

Twoje ogłoszenie ukaże się WE WSZYSTKICH naszych tygodnikach: CGD, CLI, CRY, CWA.

Aby nadać ogłoszenie :

- Wyślij treść ogłoszenia na adres e-mail: reklama@wpr.info.pl. Otrzymasz e-mail zwrotny z wyceną i nr konta do wpłaty
- Odwiedź nasze biuro i nadaj ogłoszenie osobiście: ul. Dworcowa 4, 87-400 Golub-Dobrzyń
- Ogłoszenia do kolejnego numeru przyjmujemy do godziny 16⁰⁰ w poniedziałki

Szczegółowe informacje pod numerem telefonu 662 061 331 lub 608-688-587. Regulamin znajdziesz na stronie www.golub-cgd.pl

NOWOŚĆ!

Ogłoszenia
drobne ze
zdjęciem!

Świadomi naszej historii

SKRWILNO ➤ 11 listopada 1918 r., po latach wysiłków i zmagania wielu patriotów, Polska powróciła na mapę Europy jako suwerenne państwo

Starosta Rypiński

wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej informuje, że w siedzibie Starostwa Powiatowego w Rypinie przy ul. Warszawskiej 38 wywieszono w dniu 13 listopada 2023 r. na okres 21 dni wykaz nieruchomości położonej w obrębie Puszcza Rządowa, jednostka ewidencyjna Rypin gmina, przeznaczonej do oddania w użyczenie.

Bliższych informacji udziela Wydział Geodezji, Kartografii, Katastru i Nieruchomości Starostwa Powiatowego w Rypinie przy ul. Warszawskiej 38, pokój 108, telefon 54 280 24 32-33 w godzinach urzędowania.

OGŁOSZENIE

INFORMACJA

Stosownie do treści art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz.U z 2023 r. poz. 344 z późn. zm.), Wójt Gminy Skrwilno informuje, że w dniu 06.11.2023 roku, na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy w Skrwilnie przy ul. Rypińskiej 7 oraz na stronach internetowych urzędu bip.skrwilno.pl i www.skrwilno.pl zamieszczone zostały na okres 21 dni, wykazy nieruchomości:

- przeznaczonej do oddania w najem - dot. części działki ozn. nr ewid.245/20, obręb Skrwilno,
- przeznaczonej do oddania w użyczenie - dot. lokalu w budynku Urzędu Gminy w Skrwilnie, zlokalizowanego na działce ozn. nr ewid. 711/13, obręb Skrwilno.

Dodatkowe Informacje w przedmiotowej sprawie można uzyskać pod numerem telefonu - 881 470 407.

Wójt Gminy Skrwilno

Walka o niepodległość silnie wpisywała się w codzienność tych, którzy ciężko pracowali, uczyli się, dbali o rozwój gospodarki i życia społecznego, częstokroć będąc z tego powodu szykanowanymi, aresztowanymi i prześladowanymi. Starania o niepodległość naznaczone są również trudem i pracą Polaków na emigracji, którzy tak wytrwale kultywowali polskość, rozwijając z myślą o niej myśl polityczną czy polską kulturę.

Polska powstała w chwili klęski zaborców w I wojnie światowej. 11 listopada dekretem Rady Regencyjnej Józef Piłsudski otrzymał naczelne dowództwo nad wojskiem. Trzy dni później gremium to rozwiązało się, przekazując naczelnikowi pełnię władzy nad odbudowującym się państwem.

10 listopada 2023 roku z okazji Narodowego Święta Niepodległości odbyła się w skrwileńskim kościele parafialnym uroczysta akademia przygotowana przez uczniów Zespołu Szkół w Skrwilnie. Uczniowie przypomnieli 123 lata niewoli narodu polskiego i jego dążenia

do odzyskania niepodległości. W trakcie uroczystości można było usłyszeć przepiękne utwory muzyczne oraz wiersze o tematyce patriotycznej. Uczniowie przedstawili wzruszający montaż słowno-muzyczny - drogę jaką przebyli nasi przodkowie walczący o niepodległą Polskę i przybliżyli nam znaczenie słowa „Ojczyzna”, „Niepodległość”, „Patriotyzm”, „Wolność”.

Galowe stroje wszystkich uczniów tworzyły uroczysty charakter akademii. Wspaniała postawa młodzieży świadczy o tym, że „lekcja historii” została zaliczona na piątkę. Uczestnicząc corocznie w obchodach Święta Niepodległości dajemy wyraz pamięci o tych wszystkich, dzięki którym żyjemy dzisiaj w wolnej Polsce. Uczniowie do akademii przygotowywali się pod czujnym okiem p. I. Jeżewskiej-Swieżak. O oprawę muzyczną zadbał p. G. Kowalski, zaś dekoracje przygotowały panie: Kinga Brodzińska oraz Emilia Kudła.

(ak)

fol. nadesłane

TYGODNIK REGIONU
RYPIŃSKIEGO

CRY

Redakcja:
87-400 Golub-Dobrzyń,
ul. Dworcowa 4,
tel. 662 061 331,
e-mail: redakcja@wpr.info.pl

Redaktor naczelny:
Andrzej Korpalski
tel. 535 170 961
a.korpalski@wpr.info.pl

Dział reklamy i ogłoszeń:
tel. 608 688 587
e-mail: reklama@wpr.info.pl

Kolportaż prasy:
tel. 662 061 331

Wydawca:
WPR Sp. z o.o.
87-400 Golub-Dobrzyń,
ul. Dworcowa 4
(Nakład WPR 3600 egz.)

Druk:
POLSKA PRESS Sp. z o.o.
02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 45

Redakcja nie zwraca tekstów
niezamówionych oraz zastrzega
sobie prawo do ich redagowania
i skracania. Redakcja nie odpowiada
za treść zamieszczonych ogłoszeń.

Efekty kontroli zwolnień lekarskich

REGION ➤ Zakład Ubezpieczeń Społecznych podsumował wyniki kontroli zwolnień lekarskich prowadzonych od stycznia do września tego roku. Kwota obniżonych i cofniętych świadczeń po kontroli zwolnień wyniosła 129 mln 377 tys. zł, w kujawsko-pomorskim ponad 6 mln 700 tys. zł

W ramach przysługujących uprawnień Zakład Ubezpieczeń Społecznych prowadzi dwa rodzaje kontroli zwolnień lekarskich. Pierwsza dotyczy ich wykorzystywania, druga orzekania o czasowej niezdolności do pracy. – Przy kontroli prawidłowości wykorzystywania zwolnień lekarskich od pracy pracownicy ZUS-u sprawdzają czy chory nie pracuje podczas niedyspozycji, albo nie wykonuje innych aktywności, które mogłyby wydłużyć jego powrót do zdrowia jak np. remont mieszkania. Taką kontrolę mogą również przeprowadzić pracodawcy, którzy zatrudniają powyżej 20 pracowników – informuje Krystyna Michałek, regionalny rzecznik prasowy ZUS w województwie kujawsko-pomorskim.

Natomiast przy kontroli prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do pracy lekarze orzecznicy ZUS-u sprawdzają, czy osoba korzystająca z e-ZLA nadal jest chora i niezbędna jest kontynuacja zwolnienia, czy też należy je skrócić. – Kontrola ta może odbyć się także w oparciu o dokumentację medyczną, na podstawie której lekarz wystawił zwolnienie – dodaje rzeczniczka.

Skuteczność kontroli jest coraz większa m. in. za sprawą pomocnych wskazówek, które trafiają do ZUS. Coraz częściej powodem kontroli prawidłowości wykorzystywania zwolnień lekarskich od pracy są anonimowe zgłoszenia.

– Tylko w tym roku od stycznia do września w całym kraju ZUS przeprowadził **336,9 tys.** kontroli zwolnień lekarskich. W konsekwencji wydano **20,6 tys.** decyzji wstrzymujących dalszą wypłatę zasiłków chorobowych. Kwota wstrzymanych z tego tytułu zasiłków osiągnęła **19,4 mln zł.** W regionie bydgoski i toruński oddział ZUS przeprowadził **23,5 tys.** takich kontroli, ponad tysiąc osób zostało pozbawionych prawa do zasiłku, a kwota wstrzymanych z tego tytułu zasiłków osiągnęła ponad **898 tys. zł** – mówi Krystyna Michałek.

Kontrole to nie wszystko. Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma również obowiązek obniżyć wy-

sokość świadczeń chorobowych osobom, którym ustał tytuł do ubezpieczenia. Zasiłek czy świadczenie rehabilitacyjne nie może być wtedy wyższe niż przeciętne wynagrodzenie krajowe. W całym kraju z tego powodu obniżono wypłaty o **109,9 mln zł**, w regionie o **5,8 mln zł.**

Łączna kwota obniżonych i cofniętych świadczeń chorobowych od stycznia do września 2023 r. w kraju wyniosła **129 mln 377 tys. zł**, w kujawsko-pomorskim ponad **6 mln 700 tys. zł.**

Jakie konsekwencje czekają na tych, co kombinują?

Wiele osób nadużywa zwolnień lekarskich, wykorzystując je niezgodnie z zaleceniem lekar-

skim, np. remontując mieszkanie, wykonując pracę zarobkową czy traktując zwolnienie jak dodatkowy urlop i wyjeżdżając na odpoczynek. Osoby, które niewłaściwie korzystają ze zwolnienia lekarskiego, muszą liczyć się z tym, że stracą prawo do świadczenia chorobowego za cały okres kontrolowanego zwolnienia. W takich sytuacjach ZUS wstrzymuje wypłatę świadczenia, a jeżeli zostało już wypłacone, nakazuje jego zwrot. Natomiast przy kontroli prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do pracy, jeśli okaże się, że osoba sprawdzana przez lekarza orzecznika ZUS jest już zdrowa, to dochodzi do skrócenia zwolnienia lekarskiego. W takiej

sytuacji pacjent zachowuje prawo do świadczenia chorobowego tylko do dnia badania.

Jak oszukiwali na zwolnieniu lekarskim w regionie?

Sposobów nadużywania zwolnień jest mnóstwo. Najczęściej nieprawidłowości dotyczą osób, które na zwolnieniu lekarskim, zamiast regenerować się – pracują. Wśród osób, które w tym roku musiały zwrócić zasiłek chorobowy, był mężczyzna, który w trakcie zwolnienia lekarskiego wykonywał prace remontowe związane z naprawą dachu. Inny ubezpieczony pomagał przy budowie kurnika. Był również pan, który w trakcie niezdolności do pracy pracował jako DJ dyskotekowy, a inny zbierał plony uprawne z własnego pola.

Jeden z przyłapanych podczas niedyspozycji zdrowotnej prowadził samochód za kolegą, który pracuje w firmie kurierskiej. Zasiłek chorobowy musiał również zwrócić ubezpieczony, który wykonywał usługę na rzecz pracodawcy, z którym ma zawartą umowę o pracę jako kierowca TIR-a. Pewna pani w trakcie zwolnienia poleciała na wakacje do Turcji i z tego powodu straciła zasiłek za cały okres zwolnienia. Przykładem nieprawidłowego wykorzystania zwolnienia lekarskiego był także udział w regatach, pikiecie w urzędzie czy praca w komisji wyborczej.

(pw)

Region/Kraj

Przybywa pracujących cudzoziemców

Liczba cudzoziemców pracujących legalnie i podlegających ubezpieczeniom społecznym w naszym kraju przekroczyła już 1 mln 111 tys. osób. Największą grupę nadal stanowią obywatele Ukrainy.

Na koniec września br. do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych w ZUS zgłoszonych było ponad 1,111 mln cudzoziemców. – Od początku roku ich liczba wzrosła o ponad 48,4 tys. Już od lat zdecydowaną większość pracujących w Polsce cudzoziemców stanowią obywatele Ukrainy. Na koniec września było ich ponad 753 tys. Poza nimi najliczniejsze narodowości, które legalnie świadczą pracę w naszym kraju to Białorusini

– 126,3 tys. osób i Gruzini – 27 tys. osób – informuje Krystyna Michałek, regionalny rzecznik prasowy ZUS w województwie kujawsko-pomorskim.

W województwie kujawsko-pomorskim odnotowaliśmy ponad 39,5 tys. obcokrajowców ubezpieczonych w ZUS. – W dalszym ciągu dominującą grupą w naszym regionie są obywatele Ukrainy, których jest blisko 28,3 tys. Kolejną liczną grupą cudzo-

ziemców w ubezpieczeniu społecznym są Białorusini. Na koniec września br. było ich niemal 2,7 tys. Tuż za nimi są obywatele Indii – 940 osób i Gruzji – 805 osób. Legalną pracę w naszym województwie podejmują także obywatele Mołdawii, Rosji, Bułgarii, Turcji czy Wietnamu. Do ubezpieczeń zgłoszeni są również obcokrajowcy z bardziej odległych, często egzotycznych krajów. To osoby pochodzące m. in. z Meksyku, Tajlandii czy Filipin – dodaje rzeczniczka.

Większość cudzoziemców, bo aż 59,4 proc., którzy podlegają ubezpieczeniom społecznym, to osoby zatrudnione na umowę o pracę, pozostali albo prowadzą własną firmę, albo pracują na umowie zleceniu czy też na podstawie innych umów cywilnoprawnych, od których istnieje obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia społeczne. Co ciekawe od początku roku przybyło cudzoziemców, którzy prowadzą własną działalność go-

spodarczą o 54,9 proc. Ich liczba na koniec grudnia 2022 r. wynosiła 29,7 tys., by wzrosnąć do 46 tys. na koniec września 2023 r.

Na Kujawach i Pomorzu również największą grupę spośród ubezpieczonych cudzoziemców stanowią pracownicy. Jest ich 16,5 tys. Na zarejestrowanie działalności gospodarczej zdecydowało się 1,5 tys. przedsiębiorców.

(red)

Konkurs fotograficzny dla wszystkich

REGION ▶ Lokalna Grupa Działania Gmin Dobrzyńskich Region Północ ogłosiła konkurs fotograficzny „LGD w obiektywie - piękno ziemi dobrzyńskiej”. We współzawodnictwie może wziąć udział każdy mieszkaniec naszego powiatu. Nie ma ograniczeń wiekowych

Celem konkursu jest prezentacja i promocja atrakcyjnych turystycznie miejsc znajdujących się w powiecie rypińskim oraz wzrost wiedzy i zainteresowania społecznością lokalnej walorami przyrodniczymi, kulturowymi i historycznymi regionu. Konkurs przeprowadzony będzie w następujących kategoriach: krajobraz, zabytki, zwierzęta, rośliny. Uczestnicy mają za zadanie zobrazować piękno miejsc i przyrody w gminach: Brzuze, Rypin, Wąpielsk, Rogowo, Skrwilno oraz w Rypinie.

Technika wykonania zdjęć jest dowolna. Fotografie mogą

być zarówno czarno-białe jak i kolorowe. Dozwolone jest edytowanie zdjęć, mające na celu wydobyć jego znaczenia np. kadrowanie, kontrast, nasycenie barw. Zabroniony jest fotomontaż. Na konkurs każdy uczestnik może zgłosić maksymalnie 2 prace spośród jednej wybranej dowolnie kategorii. Uczestnikiem nie może być osoba zajmująca się profesjonalnie fotografią.

Każdy, kto zechce wziąć udział w konkursie, powinien od 13 do 30 listopada do godz. 15.00 przesłać lub dostarczyć fotografie w wersji elektronicz-

nej, na nośniku elektronicznym, przesyłką kurierską albo pocztową, bądź dostarczyć osobiście do biura Stowarzyszenia na adres: Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Gmin Dobrzyńskich Region Północ, Rypin, ul. Koszarowa 3/5A, 87-500 Rypin. Adres mailowy: fotolgd@wp.pl z dopiskiem „Konkurs fotograficzny”. Należy wskazać miejsce wykonania fotografii i/lub nadać jej tytuł. Do koperty zaadresowanej na wyżej wskazany adres lub do wiadomości mailowej należy dołączyć podpisany własnoręcznie formularz zgłoszeniowy. O terminie złożenia

prac na konkurs decydować będzie data i godzina wpływu do biura Stowarzyszenia w Rypinie lub do poczty elektronicznej.

O wyłonieniu zwycięzców zadecyduje jury. Rozstrzygnięcie konkursu nastąpi nie później niż do 11 grudnia tego roku. Laureaci zostaną poinformowani telefonicznie lub drogą listowną. Lista nagrodzonych uczestników zostanie opublikowana na stronie: www.elgd.pl oraz Facebooku nie później niż do 15 grudnia 2023 roku. Zostaną przyznane trzy nagrody rzeczowe w każdej z czterech kategorii. Będzie można wygrać

sprzęt elektroniczny, sportowy, turystyczny lub muzyczny.

Szczegóły konkursu są dostępne na stronie: www.elgd.pl oraz pod nr telefonów: 505 759 320, 572 352 797, a także pocztą elektroniczną: fotolgd@wp.pl. Konkurs jest dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 w ramach przedsięwzięcia „Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i animacji”.

Tekst i fot. (jd)

Gmina Rypin

Czołowe miejsca w województwie

10 listopada 2023 r. odbył się finał IV Kujawsko-Pomorskiego Przeglądu Pieśni Patriotycznej w Bydgoszczy. Było to wydarzenie w ramach wigilii Święta Niepodległości.

W eliminacjach wstępnych brało udział 57 wokalistów z całego województwa, wykonujących utwory o tematyce patriotycznej i żołnierskiej, spośród których komisja wybrała 10 finalistów

w dwóch kategoriach – 7-10 lat i 11-14 lat. Wśród nich znalazło się aż troje uczniów ze Szkoły Podstawowej w Borzyminie: Zuzia Wiśniewska z kl. 2, która zdobyła wyróżnienie w kategorii dzieci

młodszych oraz Maja Murawska z kl. 7, która zajęła II miejsce i Aleksander Zglinicki z kl. 7, który zdobył wyróżnienie w kategorii starszej.

– Jest to niesamowite osiągnięcie i ogromny sukces, zarówno

u młodych wokalistów, jak i ich opiekuna – Bartka Umińskiego. Tym bardziej, że nasi uczniowie jako jedyni reprezentowali publiczną szkołę podstawową, natomiast pozostali to uczniowie szkół

muzycznych i ośrodków kultury. Gratulujemy i życzymy dalszych tak spektakularnych sukcesów – relacjonuje Anna Umińska z SP w Borzyminie.

(ak), fot. nadesłane

Skrwa rządzi w A-klasie!

PIŁKA NOŻNA ▶ Wynik 5:1 wskazuje na spacer, ale mecz w Lubrańcu był dla mistrza jesieni we Włocławskiej A-klasie prawdziwym horrorem! Skrwa przegrywała 0:1, a do 81. minuty tylko remisowała 1:1. W ostatnich minutach wbiła rywalom aż 4 gole, pieczętując zasłużone pierwsze miejsce w tabeli

To runda marzeń dla piłkarzy ze Skrwilna, niemal idealna, bo tylko jeden remis w 12 meczach pokazuje przewagę nad resztą stawki. Najpierw jednak o meczu w Lubrańcu. Spotkanie przełożono na 12 listopada, czyli mecz trzynastej kolejki rozegrany został z tygodniowym poślizgiem. MGKS Lubraniec plasuje się w dolnych rejonach tabeli, Skrwa Skrwilno już przed tym spotkaniem zapewniła sobie mistrzostwo jesieni. Faworyt mógł więc być tylko jeden.

Ku zaskoczeniu wszystkich po pierwszej połowie to miejscowi prowadzili 1:0. Skrwa przeważała, stwarzając sobie raz za razem sytuacje strzeleckie, ale zdecydowanie brakowało precyzji, albo przy uderzeniach, albo nawet przy decydujących po-

Więcej zdjęć na naszej stronie:
RYPIN-CRY.PL

daniach. Gospodarze za to w 37. minucie przeprowadzili kontrę, którą zakończyli zdobyciem gola. To musiało podrażnić nasz

zespół na drugie 45 minut, i tak faktyczne było.

Choć wyrównanie przyszło szybko, bo już 56. minucie za

sprawą Michała Laskowskiego, to na kolejne gole przyjeźdźni musieli długo czekać. Worek z bramkami rozwiązał się w koń-

cówce. Między 81. a 90. minutą Skrwa dołożyła aż 4 gole! Trafiali: Szymon Laskowski, Okoński, Michał Laskowski i Detmer. Wynik 5:1 na korzyść Skrwilna sprawił, że przerwę zimową nasz zespół spędzi na pierwszym miejscu z przewagą 4 punktów nad drugim Mieniem Lipno i 8 nad trzecim Orłem Służewo. To powoduje, że przed rundą rewanżową Skrwa jest faworytem do awansu.

Warto dodać też, że Skrwa zapewniła sobie możliwość gry w Pucharze Polski na wiosnę, wcześniej eliminując zespoły z wyższych lig, jak Lider Włocławek i Łokietek Brześć Kujawski (IV liga). Teraz zespół czeka przerwa, a zapewne już w styczniu powrót do treningów.

Tekst i fot. (ak)

